

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. Jan Mach
advokát
IČO 662 13 061
Vodičkova 709/33
110 00 Praha 1

Instituce

MetLife Europe d.a.c., soukromá společnost
s ručením omezeným na akcie, vedená
Irským obchodním rejstříkem u Úřadu pro
registraci společností v Dublinu pod číslem
415123, se sídlem na adrese '20 on Hatch',
Lower Hatch Street, Dublin 2, Irsko,
jednající prostřednictvím
MetLife Europe d.a.c.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 039 26 206
Purkyňova 2121/3
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/1003/2016 - 7

Praha 19. 3. 2019

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 10. 6. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, o zaplacení částky ve výši 411.873 Kč takto:

- I. **Řízení se v části návrhu navrhovatele, [redacted], týkající se pojistného zaplaceného na připojištění z pojistné smlouvy č. [redacted] uzavřené na základě návrhu ze dne 23. 4. 1998 s Institucí, podle § 14 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, zastavuje, protože spor nenáleží do působnosti finančního arbitra.**
- II. **Návrh navrhovatele, [redacted], se ve zbývajících částech podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.**

Odůvodnění:

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se po Instituci domáhá zaplacení částky odpovídající rozdílu mezi celkově zaplaceným pojistným a plněním vyplaceným Institucí v průběhu a po ukončení pojistné smlouvy, protože pojistná smlouva, kterou s Institucí uzavřeli, je neplatná pro řádné nesjednání poplatků.

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli na základě „NÁVRH[U] NA UZAVŘENÍ POJISTNÉ SMLOUVY ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ“ č. [redacted] ze dne 23. 4. 1998 (dále jen „Návrh pojistné smlouvy“) pojistnou smlouvu individuálního životního pojištění č. [redacted] s počátkem pojištění od 9. 10. 1998 a koncem pojištění 9. 10. 2015, ve které si sjednali mj. kapitálové životní pojištění (do 65 let věku)/E; Instituce potvrdila

Navrhovatelí uzavření pojistné smlouvy vystavením a doručením pojistky ze dne 19. 11. 1998 (dále jen „Pojistná smlouva“).

Pojistná smlouva je podle svého obsahu smlouvou, ve které se sjednává životní pojištění ve smyslu § 788 odst. 1 a § 816 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý občanský zákoník“), resp. ve znění účinném v době uzavření Pojistné smlouvy.

V části sporu mezi Navrhovatelem a Institucí ve věci připojištění zproštění od placení pojistného, připojištění smrti následkem úrazu, připojištění trvalé invalidity násl. úrazu, připojištění zlomeniny/popáleniny, připojištění pro případ smrti následkem úrazu (MM7)/E113, připojištění pro případ trvalé invalidity následkem úrazu (MM5)/E104, připojištění pro případ hospitalizace z důvodu úrazu (MM8)/E106, E206 a připojištění pro případ chirurgického zákroku z důvodu úrazu (MM8)/E106, E206, případně dalších připojištění, není finanční arbitr příslušný rozhodovat, protože tato připojištění nejsou životním pojištěním ve smyslu zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“) a zákona o finančním arbitrovi, a to ani v případě, že jsou součástí pojistné smlouvy jako smlouvy o životním pojištění.

Navrhovatel uzavřel Pojistnou smlouvu se společností jednající v době uzavření Pojistné smlouvy pod obchodní firmou PRVNÍ AMERICKO - ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s., IČO 45794944, se sídlem Praha 1, Pařížská 23, která měla podle zápisu v obchodním rejstříku předmět podnikání mj. pojišťovací činnost a která zanikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením s Institucí. Instituce na základě této fúze vstoupila do práv a povinností vyplývajících z Pojistné smlouvy. Finanční arbitr z obchodního rejstříku zjistil, že Instituce je společností zapsanou v obchodním rejstříku s předmětem podnikání zahrnující mimo jiné pojišťovací činnost, Instituce tak jako pojistitel z Pojistné smlouvy může být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvním vztahu s Institucí, který je předmětem tohoto sporu, nevystupoval jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Navrhovatel je spotřebitelem a může tedy být účastníkem řízení před finančním arbitrem, neboť jsou splněny podmínky stanovené v § 1 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi.

Finanční arbitr je tedy příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, protože se jedná o spor mezi spotřebitelem a pojistitelem ve smyslu § 1 odst. 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

3. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že předmětem Pojistné smlouvy bylo individuální životní pojištění s pojistnou částkou 1.000.000 Kč a že pojištění skončilo dožitím konce pojistné doby a Instituce mu vyplatila odbytné ve výši 1.018.866 Kč.

Navrhovatel tvrdí, že součástí Pojistné smlouvy (včetně pojistných podmínek, či jiných dokumentů) nebyla žádná ujednání o existenci a konkrétní výši poplatků, provizí či jiných nákladů, které by měl Navrhovatel přímo či nepřímo hradit.

Navrhovatel tvrdí, že je nutné, aby veškeré údaje o poplatcích byly pro klienta jako spotřebitele naprosto jasné a srozumitelné již při uzavření smlouvy, a proto bylo bezpodmínečně nutné, aby struktura poplatků byla součástí smluvní dokumentace, konkrétní

výše byla v této dokumentaci jednoznačně a nepochybně stanovena a Navrhovatel s nimi byl před uzavřením Pojistné smlouvy Institucí seznámen.

Navrhovatel dovozuje, že samotný sazebník poplatků má povahu obchodních podmínek, a proto požaduje analogické použití příslušných ustanovení zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a dále použití předpisů ochrany spotřebitele, kdy konkrétně odkazuje na § 12 zákona č. 634/1991 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kdy „[p]rodávající je povinen informovat v souladu s cenovými předpisy a přímo použitelným předpisem Evropských společenství spotřebitele o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb zřetelným označením výrobku cenou nebo informací o ceně výrobků či služeb jinak vhodně zpřístupnit.“ V této souvislosti Navrhovatel odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 3. 2006, č. j. 11 Ca 203/2005-30 a nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11.

5. Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Pojistnou smlouvu jako smlouvu kapitálového životního pojištění pro případ smrti nebo dožití s pojistným plněním 1.000.000 Kč a že součástí Pojistné smlouvy byly i jednotlivé pojistné podmínky.

Instituce potvrzuje, že si Navrhovatel a Instituce v Pojistné smlouvě sjednali pojistné ve výši 17.488 Kč čtvrtletně, z čehož tvořilo 16.268 Kč pojistné za hlavní pojištění (pro případ smrti nebo dožitím) a 1.220 Kč na (neživotní) připojištění.

Instituce namítá, že tak zcela jasně s Navrhovatelem sjednala jak výši pojistného, tak pojistné plnění.

Instituce odkazuje, že dne 9. 10. 2015 nastala pojistná událost dožití se konce pojištění, a proto Navrhovateli poskytla pojistné plnění ve výši 1.000.000 Kč a podíl na dodatkovém zisku ve výši 9.566 Kč, čímž splnila svou povinnost sjednanou v Pojistné smlouvě.

Instituce upozorňuje, že vzhledem k tomu, že Pojistná smlouva byla kapitálovým životním pojištěním, nevznikl Navrhovateli žádný účet, ze kterého by odečítala poplatky. Instituce popírá existenci jakéhokoliv sazebníku poplatků a odkazuje, že jediný jednorázový poplatek za administrativní náklady byl podle Instituce dohodnut přímo v Návrhu pojistné smlouvy.

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem sjednala v souladu s čl. 10 Všeobecných pojistných podmínek právo na podíl na dodatkovém zisku, jehož výše však není dopředu známa ani garantována.

Instituce odkazuje na Smluvní ujednání doložky o indexaci, na jejichž základě navrhla Navrhovateli navýšení pojistné částky s odpovídajícím navýšením pojistného a tvrdí, že Navrhovatel nabídku akceptoval v roce 1999.

Instituce tvrdí, že veškeré poplatky spjaté s indexací byly přehledně popsány ve Smluvních ujednáních doložky o indexaci a Navrhovatel měl možnost se s nimi dostatečně seznámit, jelikož je měl k dispozici rok před přijetím indexační nabídky.

Instituce tvrdí, že se Navrhovatel rozhodl ukončit indexační navyšování v roce 2013 a že mu vyplatila částku 622.899 Kč a přeplatek na pojistném, o čemž jej informovala dopisem ze dne 20. 1. 2014.

Instituce ohledně plnění z doložky o indexaci vznáší námitku promlčení případného bezdůvodného obohacení, protože veškeré poplatky jsou promlčeny v dvouleté subjektivní době, když Navrhovatel se o tvrzeném bezdůvodném obohacení musel dozvědět již v lednu 2014. Instituce dále upozorňuje, že většina poplatků by byla promlčena i v objektivní promlčecí době.

Podle Instituce se Navrhovatel rozhodl v roce 2014 opětovně akceptovat další indexační nabídku, a to za totožných podmínek, jako v případě doložky o indexaci z roku 1999. V souvislosti s ukončením pojištění z Pojistné smlouvy dožitím pak Instituce Navrhovateli z doložky o indexaci vyplatila 9.300 Kč.

6. Jednání o smíru

Finanční arbitr na základě vyjádření stran sporu shledal, že smírného řešení sporu ve smyslu § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není možné dosáhnout.

7. Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je posouzení nároku Navrhovatele na vydání částky ve výši 411.873 Kč jako bezdůvodného obohacení z důvodu neplatnosti Pojistné smlouvy, resp. jejích ujednání o existenci a výši poplatků.

7.1 *Skutková zjištění*

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že

- a) Navrhovatel s Institucí uzavřeli Pojistnou smlouvu s počátkem pojištění dne 9. 10. 1998 a koncem pojištění dne 9. 10. 2015;
- b) v Pojistné smlouvě si Navrhovatel s Institucí sjednali životní pojištění s pojistnou částkou pro smrt a dožití ve výši 1.000.000 Kč s tím, že Instituce se zavázala Navrhovateli vyplatit pojistné plnění v této výši v případě dožití se sjednaného konce pojištění, příp. pojistné plnění obmyšlené osobě v případě dřívější smrti Navrhovatele;
- c) v Pojistné smlouvě resp. Dodatku k návrhu na uzavření pojistné smlouvy si Navrhovatel s Institucí sjednali pojistné na hlavní pojištění ve výši 16.268 Kč čtvrtletně;
- d) v Pojistné smlouvě Navrhovatel s Institucí dále sjednal připojištění L164 zproštění od placení pojistného s čtvrtletním pojistným 1.220 Kč, které bylo postupně navyšováno. Od roku 2001 pak Navrhovatel připojištění rozšířil o připojištění smrti následkem úrazu s čtvrtletním pojistným 91 Kč a 26 Kč z doložky o indexaci, připojištění trvalé invalidity násl. úrazu s čtvrtletním pojistným 94 Kč a 26 Kč z doložky o indexaci a připojištění zlomeniny/popáleniny s čtvrtletním pojistným 47 Kč a 12 Kč z doložky o indexaci. Od roku 2006 pak Navrhovatel připojištění rozšířil o připojištění pro případ smrti následkem úrazu (MM7)/E113 s čtvrtletním pojistným 499 Kč a připojištění pro případ trvalé invalidity následkem úrazu (MM5)/E104 s čtvrtletním pojistným 255 Kč a 37 Kč z doložky o indexaci. Od roku 2007 pak Navrhovatel připojištění dále rozšířil o připojištění pro

případ hospitalizace z důvodu úrazu (MM8)/E106, E206 s čtvrtletním pojistným 249 Kč a připojištění pro případ chirurgického zákroku z důvodu úrazu (MM8)/E106, E206 s čtvrtletním pojistným 268 Kč. Veškerá připojištění byla ukončena v roce 2010;

- e) Navrhovatel s Institucí v roce 1999 a v roce 2014 sjednali tzv. doložku o indexaci;
- f) z doložky o indexaci Instituce Navrhovateli v roce 2014 vyplatila částku 622.899 Kč;
- g) Pojistná smlouva byla ukončena dožitím se Navrhovatele dne stanoveného jako konec pojištění 9. 10. 2015;
- h) na základě ukončené Pojistné smlouvy Instituce Navrhovateli vyplatila pojistné plnění ve výši 1.000.000 Kč, dále podíl na dodatkovém zisku ve výši 9.566 Kč a 9.300 Kč z doložky o indexaci.

7.2 Rozhodná právní úprava

Pojistnou smlouvu uzavřely strany sporu za účinnosti starého občanského zákoníku.

Podle § 72 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě, který nahradil s účinností od 1. 1. 2005 úpravu pojistné smlouvy ve starém občanském zákoníku, platí, že *„[p]rávní vztahy vzniklé z pojistných smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí dosavadními právními předpisy (...)“*, tedy starým občanským zákoníkem.

Podle § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový občanský zákoník“), který nahradil s účinností od 1. 1. 2014 starý občanský zákoník a v oblasti poskytování soukromého pojištění i zákon o pojistné smlouvě, se tímto zákonem (myšleno novým občanským zákoníkem) *„řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti“* a podle odstavce 3 platí, že se právní poměry, na které se nevztahuje odstavec druhý (práva osobní, rodinná a věcná), a *„vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“*, řídí dosavadními právními předpisy, tedy starým občanským zákoníkem.

Nový občanský zákoník účinný v době rozhodování finančního arbitra, stejně jako citovaná soudní judikatura, potvrzují, že se na posuzovaný případ použije starý občanský zákoník, ve znění platném a účinném k rozhodnému okamžiku, tedy ve znění novely č. 227/1997 Sb., který v § 788 – 828 upravoval pojistnou smlouvu.

7.3 Rozhodná smluvní úprava

Podle § 788 odst. 2 starého občanského zákoníku ve znění účinném ke dni uzavření Pojistné smlouvy platí, že *„[s]oučástí pojistné smlouvy jsou všeobecné pojistné podmínky pojistitele (pojistné podmínky), na něž se pojistná smlouva odvolává, a které jsou k ní připojeny nebo byly před uzavřením smlouvy tomu, kdo s pojistitelem smlouvu uzavřel, sděleny.“*

V tomto případě Pojistná smlouva ve své části pojmenované Potvrzení o prozatímním pojištění (s připojeným podpisem Navrhovatele) obsahuje prohlášení, že *„Tento návrh na uzavření pojistné smlouvy životního pojištění společně s pojistkou, Všeobecnými pojistnými podmínkami, smluvními ujednáními, dodatky a zdravotní dokumentací (byla-li vyžádána) tvoří pojistnou smlouvu.“*

Navrhovatel sám v řízení finančnímu arbitrovi předložil Všeobecné pojistné podmínky a Smluvní ujednání doložky o indexaci a seznámení s nimi nijak nerozporoval. Finanční arbitr proto vzal za prokázané, že se Všeobecné pojistné podmínky a Smluvní ujednání doložky o indexaci staly součástí Pojistné smlouvy.

7.4 Kapitálové životního pojištění

V tomto případě, Pojistná smlouva je smlouvou kapitálového životního pojištění, tedy pojištění pro případ smrti nebo dožití, kdy závazku pojistníka hradit po celou dobu trvání pojištění sjednané pojistné odpovídá závazek pojišťovny v případě úmrtí v průběhu pojistné doby nebo dožití se konce pojistné doby vyplatit pojištěnému, resp. obmyšlené osobě, předem sjednanou pevnou částku jako pojistné plnění. Kapitálové životní pojištění je rezervotvorné pojištění, což znamená, že se nespotřebovává celé pojistné na krytí rizik a případně sjednaných poplatků, ale část pojistného se ukládá (rezerva). Pojišťovna tuto rezervu zhodnocuje o garantované zhodnocení (technická úroková míra), když toto zhodnocení již zohledňuje konkrétní pevně sjednaná částka pojistného plnění. Jelikož pojišťovna garantuje zhodnocení rezervy, nese případné riziko ztráty ona a nikoliv klient.

Finanční arbitr nezjistil, že by si v Pojistné smlouvě či v pojistných podmínkách strany sporu sjednaly ve vztahu k základnímu životnímu pojištění jakékoli poplatky nad rámec jednorázového administrativního poplatku ve výši 300 Kč uvedeného přímo v Návrhu pojistné smlouvy, který Navrhovatel podepsal, a tento poplatek později spolu s prvním pojistným uhradil. Finanční arbitr ze shromážděných podkladů současně nezjistil, že by Instituce účtovala Navrhovateli v průběhu trvání Pojistné smlouvy poplatky, které by měly vliv na výši pojistného plnění v případě vzniku pojistné události (pro úplnost finanční arbitr doplňuje, že Instituce účtovala poplatky z doložky o indexaci, kterými se finanční arbitr zabývá v části 8.5 tohoto nálezu).

Finanční arbitr dovozuje, že si Navrhovatel a Instituce v Pojistné smlouvě určité a srozumitelně sjednali pevnou výši pojistného plnění pro případ pojistné události ve výši 1.000.000 Kč, kterou se Instituce zavázala vyplatit nejpozději ke dni uplynutí pojistné doby a kterou také Navrhovateli po dožití se konce Pojistné smlouvy vyplatila.

Finanční arbitr současně zjistil, že si Navrhovatel a Instituce sjednali i pevnou výši pojistného bez povinnosti Navrhovatele hradit (vyjma platně sjednaného jednorázového administrativního poplatku) cokoli dalšího. Pojistné představuje příjem Instituce za poskytnutou pojistnou ochranu, jehož výši si smluvní strany v Pojistné smlouvě platně sjednaly a současně jediné náklady Navrhovatele (společně s administrativním poplatkem), které byl Navrhovatel povinen hradit.

Vzhledem k tomu, že v Pojistné smlouvě není ve vztahu k základnímu životnímu pojištění žádné smluvní ujednání o poplatcích (vyjma administrativního poplatku), nemůže finanční arbitr ani posuzovat platnost takového neexistujícího ujednání podle § 34 a násl. starého občanského zákoníku. Z téhož důvodu nemohlo vzniknout ani bezdůvodné obohacení požadované Navrhovatelem.

Finanční arbitr dále zjistil, že Navrhovatel a Instituce si v Pojistné smlouvě sjednali nad rámec garantovaného zhodnocení právo Navrhovatele na podíl na dodatkovém zisku, když podle čl. 10 Všeobecných pojistných podmínek platí, že „[p]o vytvoření odkupní hodnoty u základního životního pojištění a po celou dobu platnosti pojistné smlouvy, základní životní pojištění poskytuje pojistníkovi právo na podíl na dodatkovém zisku z investovaných odpovídajících matematických rezerv, a to po odečtení zaručované 5% roční úrokové míry a 2% výdajů na investice. Podíl pojistníka na dodatkovém zisku nesmí být menší než 85 %. (...) Jakýkoliv podíl na dodatkovém zisku, který mohl vzniknout ke konci předcházejícího fiskálního roku, je rovněž investován a jeho výnosem bude podíl na dodatkovém zisku vypočítaný tak, jak je uvedeno výše, zvýšený o 5%“. Finanční arbitr dovozuje, že jakákoliv částka náležející z podílu na dodatkovém zisku má být podle téhož čl. 10 Všeobecných pojistných podmínek v případě pojistné události vyplacena pojištěnému nebo oprávněné osobě.

Citované ujednání představuje určitý projev vůle Instituce poskytnout pojistníkovi podíl na zisku za sjednaných podmínek. Ani sjednaná konstrukce výpočtu podílu na zisku (podíl na zisku z investovaných rezerv ponížený o roční úrokovou míru a výdaje na investice, nejméně však ve výši 85 %) nepoužívá taková slovní spojení ani není vyjádřena v takové podobě, která by vzbuzovala pochyb o tom, co chtěl jednající vyjádřit, tedy že se podíl na zisku vypočte za využití konkrétních veličin a sjednaných hodnot. Ujednání o podílu na zisku je proto srozumitelné.

Z čl. 10 Všeobecných pojistných podmínek však nelze bez dalšího určit, v jaké konkrétní výši pojistitel poskytne pojistníkovi podíl na dodatkovém zisku z investovaných rezerv. Z ujednání v první řadě nevyplyvá způsob výpočtu podílu na zisku, když se Instituce zavázala, že od tohoto zisku se odečte 5% roční úroková míra a 2 % výdajů na investice, za současného ujednání, že podíl na zisku nesmí být menší než 85 %. Ačkoli z první části sjednané konstrukce výpočtu podílu na zisku lze seznat, že od výchozí hodnoty se odečítá 5% roční úroková míra a 2 % výdajů na investice, není jasné, za jakých podmínek bude podíl na zisku přiznaný pojistníkovi představovat více než minimálních 85 %. Současně z Pojistné smlouvy nevyplyvá, jakým způsobem Instituce stanoví výši investovaných rezerv, z nichž vypočte podíl Navrhovatele na svém zisku.

Finanční arbitr dovozuje, že čl. 10 Všeobecných pojistných podmínek je neurčitý a tudíž neplatný podle § 37 odst. 1 starého občanského zákoníku.

Neplatnost tohoto ujednání by mělo za následek to, že Navrhovatel nemá právo podílet se na dodatkovém zisku, a na jeho straně by tak vzniklo bezdůvodné obohacení. Protože finanční arbitr nemůže Navrhovateli uložit povinnost k plnění, z důvodu procesní ekonomie se nezabýval případným nárokem Instituce proti Navrhovateli.

7.5 Doložka o indexaci

Navrhovatel si s Institucí na základě návrhu Instituce provedeného v pojistce ze dne 18. 8. 1999 a v souladu se Smluvními ujednáními doložky o indexaci dále sjednali tzv. doložku o indexaci.

V čl. 1 odst. 1 Smluvních ujednání doložky o indexaci si Navrhovatel a Instituce sjednali, že „[t]ato doložka o indexaci poskytuje ochranu pojistného plnění ze základního životního pojištění před znehodnocením v důsledku inflace. Této ochrany bude dosaženo roční indexací pojistného a pojistného plnění pro případ smrti u základního životního pojištění“ a v čl. 8 odst. 1 Smluvních ujednání doložky o indexaci, že „[k]romě indexování pojistného plnění pro případ smrti zvyšuje tato doložka také hodnotu základního životního pojištění. Pro tento účel je vytvořena spořicí složka (dále „složka“), která bude zatížena následujícími položkami: a) jakýkoliv níže definovaný přebytek, b) jakákoliv částka vzniklá investováním této složky, c) daně a náklady související se správou této složky.“

Náklady související se správou spořicí složky jsou sjednány v čl. 8 odst. 1 části Administrativní náklady spořicí složky, a to že „[v]eškeré níže uvedené náklady související se správou složky jsou stanoveny na ročním základě. Pojistitel si vyhrazuje právo účtovat tyto náklady v obdobích kratších než jeden rok. V tomto případě tyto náklady nebudou vyšší než odpovídající roční níže definované náklady. Poplatek za pojistnou smlouvu činí 200 Kč za rok. Procento ze zůstatku ve složce: Maximum 3% ročně. Pojistitel si vyhrazuje právo strhávat ze složky veškeré daně v souladu se zákonem.“

Finanční arbitr dovozuje, že poplatek za Pojistnou smlouvu je tedy stanoven přesnou částkou, poplatek ze zůstatku ve složce je sice určen procentem vázaným na zůstatek ve spořicí složce, ale je zcela konkrétně stanovena jeho maximální výše. Oba poplatky jsou tak stanoveny dostatečně určitě.

Poprvé Navrhovatel akceptoval doložku o indexaci zaplacením zvýšeného pojistného na základě pojistky ze dne 18. 8. 1999. Přijetím indexační nabídky Navrhovatel přistoupil na poplatky spojené s indexací.

Instituce finančnímu arbitrovi v řízení doložila, že Navrhovateli ročně strhávala podle Smluvních ujednání doložky o indexaci roční poplatek 200 Kč a poplatek ze zůstatku ve složce činil 1%.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel doložku o indexaci ukončil v roce 2013 a že ho dopisem ze dne 20. 1. 2014 Instituce informovala, že mu vyplatí 622.899 Kč a vrátí přeplatek na pojistném ve výši 122.826 Kč. Navrhovatel v řízení potvrdil, že mu Instituce částku v celkové výši 745.725 Kč následně vyplatila.

Podruhé Navrhovatel s Institucí sjednal doložku o indexaci v průběhu roku 2014 a to za totožných podmínek jako doložku o indexaci z roku 1999. I tato doložka se tedy řídí Smluvními ujednáními doložky o indexaci a aplikují se na ní totožné poplatky. Instituce doložila, že i v tomto případě strhávala poplatky v souladu se Smluvními ujednáními doložky o indexaci. Tato doložka o indexaci pak skončila současně s hlavním pojištěním a Instituce Navrhovateli vyplatila částku 9.300 Kč.

Z předložených podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Instituce Navrhovateli strhávala jiné poplatky, případně v jiné výši, než ty vyjmenované ve Smluvních ujednáních doložky o indexaci. Vzhledem k tomu, že Smluvní ujednání doložky o indexaci jsou platnou součástí Pojistné smlouvy a Navrhovatel s nimi byl seznámen, neshledal finanční arbitr pochybení Instituce.

8. K výroku nálezu

Pokud finanční arbitr není příslušný rozhodnout o předmětu sporu, jedná se ve smyslu § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi o nepřipustný návrh, a proto finanční arbitr řízení v části týkající se připojištění podle § 14 odst. 1 písm. a) téhož zákona ve výroku I. zastavil.

Protože finanční arbitr v řízení nezjistil, že by Instituce Navrhovateli z Pojistné smlouvy účtovala jakékoli jiné poplatky, než ty, které si s ním platně sjednala, a že by tak Pojistná smlouva nebo její část byly neplatné, ve zbývajících částech návrh Navrhovatele výrokem II. zamítl.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 9gtgygy
Instituce – datová schránka phuzktz

